

Dosarul nr. 2ra-702/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. A. Ciubotaru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, I. Țurcan, V. Cotorobai)

ÎNCHEIERE

17 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Nicolae Craiu

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Gheorghe Străisteanu

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei contravenționale în instanța de judecată și repararea prejudiciului moral

împotriva deciziei din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, casată integral hotărârea din 30 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru și pronunțată o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă

constată:

La 3 mai 2019, SRL „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu au depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei contravenționale în instanța de judecată și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii au invocat că la 2 septembrie 2017, Victor Ignat, contra semnătură în Registrul de evidență a persoanelor care închiriază mesele, fiind avertizat despre condițiile de închiriere, responsabilitatea bunurilor închiriate și respectarea ordinii publice, inclusiv și pentru persoanele aflate cu el, a închiriat masa nr. 19 de la „Terasa de Vară” din parcul „La Izvor” care aparține SRL „Inima Codrului” pentru a sărbători un eveniment.

Contrar avertizărilor administrației, Victor Ignat și alte persoane din anturajul acestuia s-au luat la ceartă, îmbrânceli, amenințări, strigăte, răcnite care s-a transformat în bătaie.

Așadar, în urma altercațiilor, încălcării grosolane a ordinii publice comise de Victor Ignat și alte persoane, a fost distrusă și deteriorată o porțiune din gard, deteriorat veceul, apeductul și teritoria „Terasei de Vară”.

Au precizat că, în calitate de administrator, Gheorghe Străisteanu i-a comunicat lui Victor Ignat despre încetarea încălcării ordinii publice și necesitatea achitării prejudiciului cauzat, însă Victor Ignat, aflându-se în stare de ebrietate avansată, a devenit agresiv, a început să strige, să-l umilească, să-l amenințe cu diferite cuvinte jignitoare, declarând că va organiza diferite controale și îi va retrage autorizațiile de funcționare.

Ca rezultat, a fost cauzat un prejudiciu material în mărime de 3 850 de lei și prejudiciul moral pe care îl estimează în mărime de 10 000 de lei.

Au comunicat că la 10 noiembrie 2017, agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Buiucani mun. Chișinău a întocmit în privința lui Victor Ignat un proces-verbal cu privire la contravenție și în baza art. 104 și 354 Cod contravențional, i-a aplicat o amendă în mărime de 1 200 de lei.

Totodată, contravenientul Victor Ignat a recunoscut fapta ilegală comisă, însă a refuzat să repare prejudiciul material și prejudiciul moral cauzat și a contestat procesul-verbal cu privire la contravenție, încheierea și decizia de sancționare emisă de agentul constatator.

La 26 decembrie 2017, a fost expediată în adresa lui Victor Ignat o somație, prin care a fost solicitată repararea benevolă a prejudiciului material și prejudiciului moral cauzat, însă răspuns la somație nu au primit.

Astfel, la 15 februarie 2018, a fost depusă la Judecătoria Chișinău sediul Buiucani o acțiune civilă prin care a fost solicitată obligarea lui Victor Ignat să repare prejudiciul material și prejudiciul moral cauzat.

La 7 martie 2018, peste 3 luni de la data înregistrării contestației, Judecătoria Chișinău sediul Buiucani a emis o hotărâre (în dosarul contravențional), prin care a respins contestația înaintată de contravenientul Victor Ignat ca fiind tardivă, iar prin decizia irevocabilă din 3 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis recursul declarat de Victor Ignat, casată hotărârea primei instanțe din 7 martie 2018 și dispusă rejudecarea cauzei în instanța de fond, în alt complet de judecată.

La 27 iulie 2018, Judecătoria Chișinău sediul Buiucani, examinând cauza civilă la cererea de chemare în judecată a SRL „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu împotriva lui Victor Ignat (dosar civil), la cererea lui Victor Ignat, a emis o încheiere judecătorească prin care a suspendat procesul civil până la finalizarea examinării cauzei contravenționale.

Prin hotărârea din 29 ianuarie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani, menținută prin decizia irevocabilă din 27 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă contestația depusă de Victor Ignat, ca fiind tardivă.

Astfel, examinarea și judecarea cauzei contravenționale din 17 ianuarie 2018 a durat timp de 1 an și 3 luni (15 luni), cu încălcarea gravă a termenului de 30 de zile

prevăzut de art. 454 alin. (1) Cod contravențional, fapt ce a dus la imposibilitatea de a fi soluționată cauza civilă, de a recupera prejudiciul material și prejudiciul moral cauzat.

Prin urmare, acțiunile ilegale comise de instanțele de judecată în privința SRL „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu, în cadrul examinării cauzei contravenționale din 17 ianuarie 2019, cad sub incidența Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011.

Au mai notat că prejudiciul moral cauzat îl estimează în sumă de 6 000 de lei, fiind în directă legătură cu acțiunile ilegale ale instanței de judecată, or a fost încălcat grav termenul de 30 zile, o prevedere imperativă prevăzută de lege pentru judecarea cauzei.

Prin refuzurile repetate și nemotivate de a examina plângerea în termen procedural, persoanele responsabile au trecut peste termenul rezonabil necesar pentru examinarea contestației din 17 ianuarie 2018, iar circumstanțele în care persoanele cu funcții de răspundere refuzau să acționeze, au provocat daune morale irecuperabile.

Așadar, încălcarea obligațiilor și competenței prevăzute de lege, i-au cauzat prejudiciu moral care dă temei pentru răspunderea delictuală a statului.

Și-au întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, art. 1, 2, 9, 15, 16, 19, 21, 858, 1036, 2037 Cod civil, recomandărilor CEDO indicate în hotărârea din 13 februarie 2012, Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului.

Au solicitat admiterea acțiunii, constatarea faptului încălcării dreptului SRL „Inima Codrului” și a lui Gheorghe Străisteanu la judecarea în termen rezonabil a cauzei contravenționale din 17 ianuarie 2018, prejudiciu cauzat la 2 septembrie 2017.

Încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Gheorghe Străisteanu a sumei de 3 000 de lei și în beneficiul SRL „Inima Codrului” a sumei de 3 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea gravă a dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei contravenționale din 17 ianuarie 2018.

Prin hotărârea din 30 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost admisă acțiunea parțial.

A fost constatată încălcarea dreptului SRL „Inima Codrului” și a lui Gheorghe Străisteanu la judecarea în termen rezonabil a cauzei contravenționale.

A fost încasată de la bugetul de stat, gestionat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Gheorghe Stăisteanu suma de 3 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

În rest, a fost respinsă acțiunea ca fiind neîntemeiată.

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a reținut că contestația depusă de Victor Ignat a fost examinată în perioada 7 martie 2018 – 27 martie 2019, deși art. 454 alin. (1) Cod contravențional, prevede că cauza contravențională se judecă în termen de 30 de zile de la data intrării dosarului în instanță.

Astfel, prima instanță a ajuns la concluzia de a admite pretenția privind constatarea încălcării dreptului SRL „Inima Codrului” și a lui Gheorghe Străisteanu la judecarea în termen rezonabil a cauzei contravenționale.

Cu referire la pretenția reclamantului Gheorghe Străisteanu privind repararea prejudiciului moral în cuantum de 3 000 de lei, prima instanță a considerat-o întemeiată, legală și în raport cu suferințele suportate.

Referitor la netemeinicia pretenției SRL „Inima Codrului” privind încasarea sumei de 3 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, prima instanță a conchis că persoana juridică nu a făcut dovada prejudiciului moral suportat, după cum prevede art. 122 CPC.

Prin decizia din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, casată integral hotărârea din 30 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru și pronunțată o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă ca fiind nefondată.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a relevat că nu fiecare sau orișicare persoană ce se pretinde a fi lezată în condițiile Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 se poate adresa cu acțiune împotriva statului, ci doar persoanele care dispun de un interes și temei legal, în speță persoana care a fost supusă procedurii contravenționale.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că prima instanță, contrar cadrului legal, a admis pretenția și a constatat încălcarea termenului rezonabil de examinare a unui proces contravențional în instanța de judecată în raport cu SRL „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu, deoarece ultimii nu dispun de un drept legal de a pretinde o astfel de încălcare.

La 3 februarie 2020, prin intermediul Oficiului Poștal, Gheorghe Străisteanu a declarat recurs împotriva deciziei din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, rejudecarea cauzei în instanța de recurs, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o ilegală, emisă contrar tuturor prevederilor legislației naționale și internaționale, pasibilă de a fi casată.

A remarcat că a prezentat instanței de judecată probe incontestabile, care confirmă faptul că prin tergiversarea intenționată a finisării cauzei civile din 3 mai 2017 i-a fost cauzat un prejudiciu moral.

Prin refuzul intenționat, vădit ilegal, de a examina cauza civilă în termenul prevăzut de lege, instanțele naționale au trecut peste toate limitele legale, iar circumstanțele în care judecătorii refuză să acționeze, au provocat daune morale și materiale irecuperabile.

Totodată, normele de drept indicate în cererea de chemare în judecată servesc temei pentru judecarea cauzei în strictă conformitate cu prevederile legislației naționale și Convenției Europene, iar mărimea prejudiciului moral cauzat solicitat este cu mult mai mică decât mărimea sumelor oferite de Curtea Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului în cauze similare decise împotriva Republicii Moldova, manifestat prin sentimente de frustrare cauzate de caracterul ilegal al

acțiunilor persoanelor cu funcție de răspundere comise vădit contrar legislației, suferințe continue din cauza nenumăratelor ilegalități comise în privința lui de către instanțele naționale, refuzul examinării cererilor în termenul stabilit de lege, refuzul eliberării documentelor solicitate, refuzul furnizării informației solicitate, falsificarea diferitor documente, tergiversarea intenționată a finisării cauzelor aflate pe rol, suferințe psihice, stresuri, nervi, griji, afectare sufletească și spirituală, oboseală, dificultăți, demoralizare, descurajare, hedonisit - limitarea de a se bucura de plăcerea vieții, de satisfacții spirituale și materiale, anxietate cauzată de incertitudinea creată de instanțele naționale din comportamentul cărora a înțeles că ilegalitățile comise, în viziunea lor, este o normă de drept, dificultatea în depășirea obstacolelor impuse din cauza ignorării intenționate a legislației în vigoare naționale și crearea condițiilor pentru a-i apăra drepturile numai în instanța Curții Europene, suportând astfel cheltuieli materiale suplimentare.

Afirmațiile instanței de apel precum că termenul de 3 ani nu poate fi acceptat ca o încălcare la examinarea în termen rezonabil a cauzei civile din 3 mai 2017, sunt eronate, deoarece pricina civilă urma a fi examinată în termen rezonabil, termen care presupune respectarea întocmai a cerințelor Codului de procedură civilă.

La 13 martie 2020, în adresa Ministerului Justiției al RM a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Gheorghe Străisteanu, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 147), fiind recepționată de către intimat la 24 martie 2020, ceea ce se atestă prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 148).

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimatul să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 3 februarie 2020 împotriva deciziei din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de Gheorghe Străisteanu, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța

judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Gheorghe Străisteanu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Gheorghe Străisteanu urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Gheorghe Străisteanu.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Galina Stratulat

Nicolae Craiu